

dal. Kar je kdaj skokodakalo kak slovenski verz, je podal kot slovensko poezijo. V kratkih življenjepisih blesti kot literarni karakteristikon in najvišja odlika dični naslov: Zemljak Stanka Vraza. Kastriral je Župančičevo pesem Grobovi tuljijo, kastriral kasneje tudi Martina Krpana, da je dobila prostora Staretova ‚Vanda‘. — Poznaš to novelo?

„Ne.“

„Saj je nihče ne pozna! Tudi jaz sem jo takrat vprvo občudoval. Edina dobra posledica Cviječca je bila Župančičeva kritika v Zvonu.“

Izvirek tega rogovilastega ilirizma je nepoznanje naroda, malovernost ljubezni ter tista strahopetnost: Kaj bo z nami? Tista strahopetnost, ki škili na jugoslovansko teto in češkega strica, namesto da bi pogledala v zdravo srce naroda. Če smo se držali v klavnosti petnajststo let, se bomo držali še sedaj, ko smo kulturni. Nase se zanesimo — to je vse!“

„Kaj bereš?“

„Vso slovenščino. Najbolj Levstika, ki bi moral biti dušna paša vsakega poštenega Slovenca. Prešerna ne morem brati, ker ga znam napamet. Iz drugih literatur najrajši stare prijatelje, tiste mirne, velike ljudi,

ki stoje kot gora, vsem časom v znamenje; zadnje mesece najbolj Moliera.“

„Kake načrte imaš?“

„Rad bi pisal dramo iz kmetskih uporov. O tej drami sem rekel v Krizantemi, da jo pišem že sedem let — in še zdaj ni nič! Jezilo me je, da so oni, ki so pisali o kmetskih puntih, vzeli kmete za socialiste in revolucionarje, graščake pa za same zveri. To vse skupaj ni nič res. Graščaki so ravnотako branili svojo staro pravico kot kmetje svojo novo. — Zadnji čas pa delam načrt za roman generacije od l. 1894. do 1907.“

„Kaj je vodilna misel tvojih spisov?“

„O tem skoro ni mogoče govoriti. Vendar pa je vsak moj spis priča velikanskega optimizma. Kritiki so me imeli za pesimista. Tepci! V prvih časih sem bil žalosten in nezadovoljen; to je bila bolezen mladega študenta, ki je lačen, ne pa pesimizem. Jaz sem optimist ves, kar me je. Kako bi človek sicer delal in se trudil, če bi vedel, da je vse zastonj? Jaz upam v bodočnost našega naroda; to upanje izraža Župančič jasno in veselo, jaz pa v satiri, tragiki in paradoksu.“

## Ti si, pesem . . .

Zložil G. Koritnik.

Ti si, pesem, priča mojih dni,  
polnih ognja, tuge in resnice,  
vrisk veselja, plačni krik skrbi,  
ki jih danes skriva ravnodušno lice.

Zakopane čuva drage bisere  
v svojem dnu življenje, burno in brezdušno —  
živa zakopana spi gigantska moč  
burnih src pod rušo, težko, neporušno . . .

Le v presledkih gluhih vzdrami jo na dan  
kot ob bron sirovi trda, težka pest —  
in tedaj se čuje kot vetrov šelest  
vzdih srca, kot pesem izgubljene sreče . . .



## Poglej te njive!

Zložil Bogumil Gorenjko.

Poglej, nocoj  
kot še nikoli zvezdice gorijo,  
kot še nikoli ti oči žarijo,  
golobček moj!

Poglej to noč!  
Poglej, kak sladko njive spijo!  
Na grudi se jim žita sklanjajo  
in sladke sanje sanjajo  
v to lepo noč . . .

Postoj, postoj!  
Li čuješ — tih šepet? —  
Morda se vzdramil je pšenici cvet,  
morda je sanjal težke sanje,  
da prišla je devovka žet . . .

